
L'Associació Catalana de Salut Laboral (@SCSL) davant el gran repte de la COVID-19

The Catalan Society of Occupational Health (@SCSL) facing the big challenge of COVID-19

Elisabeth Purτί¹
Joan Inglés¹
Leyre de la Peña¹
Maria Cruz Rodríguez¹
Montserrat Puiggenè¹
Mª Carme Bernad¹
Santiago Calvet¹
Rosa Maria Orriols¹
Begoña López¹
Encarna Martínez¹
M. Carmen Torres¹
Sonia Alonso¹
José Mª Ramada¹

¹Associació Catalana de Salut Laboral, Barcelona, España.

Fechas · Dates

Recibido: 2020.04.06
Publicado: 2020.04.15

Correspondencia · Corresponding Author

Associació Catalana de Salut Laboral
Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears.
Major de Can Caralleu 1-7, 08017 - Barcelona.
scsl@academia.cat

Amb l'arribada a Espanya de la SARS-CoV-2, l'increment exponencial de malalts de COVID-19 i les seves lamentables conseqüències per a un nombre important de persones, l'@SCSL ha hagut d'adaptar-se a aquesta nova situació. El virus s'ha propagat a moltes llars, en nombroses empreses i en tots els centres sanitaris, sociosanitaris i residencials del país, arribant fins i tot a situar-nos a la vora del col·lapse assistencial. Aquesta nova variable, en forma de risc biològic, ha provocat en la població treballadora un desequilibri de la sempre complexa relació bidireccional entre el treball i la salut⁽¹⁾. L'alta contagiositat del virus, amb una capacitat de propagació molt superior a la que s'estimava inicialment, ha incrementat el risc d'emmalaltir en el treball, en paral·lel amb el propi risc ambiental a què tots els ciutadans estan exposats. No oblidem que el *Centers for Disease Control* (CDC) informa de la seva contagiositat amb un $R_0=5.7$ enfront d'una estimació inicial d'un $R_0=2.3-3.3$ ⁽²⁾.

L'evolució de la pandèmia de la SARS-CoV-2, les diverses condicions de treball en els diferents sectors productius, els antecedents de salut de cada treballador, la manca d'equips de protecció individual (EPIs) i els efectes dels riscos psicosocials derivats de les llargues jornades de treball (en sectors com el sanitari), el possible estat d'esgotament físic, emocional o mental (*burnout*), els torns de treball, els conflictes de rol i les dificultats en les relacions interpersonals, han situat els serveis de prevenció del nostre país en la primera línia en la lluita contra aquesta pandèmia.

Davant d'aquesta situació, l'@SCSL s'ha alineat en aquesta lluita amb les autoritats sanitàries i amb els professionals de la salut laboral (tècnics i sanitaris). Es col·labora amb el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya en diferents grups de treball i en l'elaboració de la "*Guia d'actuació i col·laboració dels serveis de prevenció de riscos laborals per fer front a la pandèmia de COVID-19*". Diàriament, s'ofereix difusió de les guies, procediments i protocols d'actuació de les autoritats sanitàries (Ministeri de Sanitat i Departaments/Conselleries de Salut de les CCAA) i laborals (Ministeri de Treball i Departaments/Conselleries de Treball). I es difon informació contrastada i actualitzada al moment, procedent de les principals fonts d'informació científica fiable (OMS, CDC, ECDC, NICE, ISC III, EU-OSHA, Epidemix.org, etc.) a través del nostre web⁽³⁾ i de la llista de distribució TapiNet.cat⁽⁴⁾.

I, recentment, s'ha promogut la creació de dos grups de treball que han elaborat sengles documents de gran utilitat en la situació actual. El primer porta per títol "*Pla de gestió d'EPI en la pandèmia COVID-19*", dirigit als professionals de la salut. Té com a objectiu donar una resposta tècnica per garantir la protecció dels treballadors, fins i tot en aquells moments on pot haver manca d'EPIs i poder gestionar aquesta falta, així com adaptar l'ús de mascaretes quirúrgiques i altres EPIs a les necessitats que requereix la pandèmia. El segon porta per títol "*Criteris per a la gestió de persones especialment vulnerables i treballadors/es especialment sensibles davant de la SARS-CoV-2 en les empreses de Catalunya en el context de pandèmia*". Està adreçat als professionals sanitaris dels serveis de prevenció i té com a objec-

tiu oferir un document de consens professional de l'especialitat de medicina del treball sobre la identificació i gestió, en un entorn de pandèmia, de les persones especialment vulnerables i treballadors especialment sensibles davant de la COVID-19 i al risc laboral d'exposició al SARS-CoV-2 en les empreses. El document pretén contribuir a conciliar els drets a la salut i al treball dels treballadors/es, a ajudar a complir les seves responsabilitats a les empreses i a garantir els serveis bàsics i essencials als ciutadans. Aquest document es publica com un Article Especial⁽⁵⁾ en el present número d'*Archivos de Prevención de Riesgos Laborales*.

Coincident amb la tempesta de la COVID-19, aquest mes d'abril es compleix el primer aniversari de l'actual junta de l'@SCSL. En efecte, fa un any, ens presentàvem com un equip multidisciplinari en el qual participàvem tècnics/es en prevenció de riscos laborals, infermers/es i metges/sses del treball, amb l'objectiu comú d'afanyar-se per ser el referent per al benestar laboral dels treballadors i per a la consecució d'empreses saludables i socialment responsables. En aquest viatge de dotze mesos hem procurat no perdre de vista la nostra missió com a societat científica, promovent, desenvolupant i divulgant el coneixement científic, fomentant la qualitat en la pràctica professional i promovent la incorporació de la cultura preventiva i el valor de la prevenció en el conjunt de la societat⁽⁶⁾.

Fidels a aquests principis, la nova Junta ha treballat intensament en l'organització de la XXIX Diada de l'@SCSL, celebrada a l'àrea modernista de l'Hospital de Sant Pau de Barcelona, per donar cabuda a ponents de les diferents especialitats tècniques i sanitàries de la salut laboral⁽⁷⁾. Així mateix, s'han organitzat sessions formatives dirigides als professionals de la salut laboral sobre temes d'actualitat per impulsar la formació *on line* en higiene industrial, acreditada per diferents universitats. S'ha impulsat l'actualització de la revista *Archivos de Prevención de Riesgos Laborales*, tot renovant la pàgina web, traduint-la a l'anglès i integrant la gestió dels manuscrits a l'*Open Journal System*, la qual cosa facilitarà la seva incorporació futura en les bases de dades de referències bibliogràfiques de *Scopus*⁽⁸⁾ i al *Journal Citation Report (Clarivate)*⁽⁹⁾.

Així doncs, les persones de l'actual Junta Directiva de l'@SCSL treballen, i seguiran fent-ho, per afrontar en cada moment i amb rigorositat els reptes que es presenten (com la COVID-19), per a la millora de les condicions de treball i salut de la població treballadora, al servei de la comunitat científica i dels professionals de la salut laboral als quals animem a unir esforços a través de l'associacionisme, essent l'@SCSL una alternativa de futur prometedora que posem a la vostra disposició.

Referències

1. Benavides FG, Ruíz-Frutos C, García AM. Trabajo y Salud. En: Ruíz-Frutos C, García AM, Delclos J, Benavides FG. Salud Laboral. Conceptos y técnicas para la prevención de riesgos laborales. 3ª Edición. Barcelona: Elsevier Masson S.A.; 2007. p. 33-50.
2. Sanche S, Lin YT, Xu C, Romero-Severson E, Hengartner N, Ke R. High contagiousness and rapid spread of severe acute respiratory syndrome coronavirus 2. *Emerg Infect Dis*. 2020 Jul [date cited]. <https://doi.org/10.3201/eid2607.200282>
3. Associació Catalana de Salut Laboral [Sitio Web]. COVID-19. Disponible en: <http://www.salutlaboral.com/index.php?p=page/html/lasocietat>
4. Associació Catalana de Salut Laboral [Sitio Web]. Tapinet. Disponible en: <http://www.salutlaboral.com/?p=page/html/tapinet>
5. Associació Catalana de Salut Laboral - Grup de Treball per a l'elaboració de criteris per a la gestió de persones especialment vulnerables i treballadors/es especialment sensibles front el SARS-CoV-2 a les empreses de Catalunya. (GTPSV-TESSARS-CoV-2). Criteris per a la gestió de persones especialment vulnerables i treballadors/es especialment sensibles enfront del SARS-CoV-2 a les empreses de Catalunya en el context de pandèmia. *Arch Prev Riesgos Labor*. 2020;23:253-271.
6. Associació Catalana de Salut Laboral [Sitio Web]. La Sociedad: Visión y Misión. Disponible en: <http://www.salutlaboral.com/index.php?p=page/html/lasocietat>
7. Associació Catalana de Salut Laboral. XXIX Diada de la @SCSL: Resúmenes de las comunicaciones libres. *Arch Prev Riesgos Labor*. 2020;23:112-123.
8. Scopus Preview [Sitio Web]. Disponible en: <https://www.scopus.com/>
9. Journal citation reports – Clarivate [Sitio Web]. Disponible en: <http://jcr.clarivate.com/>